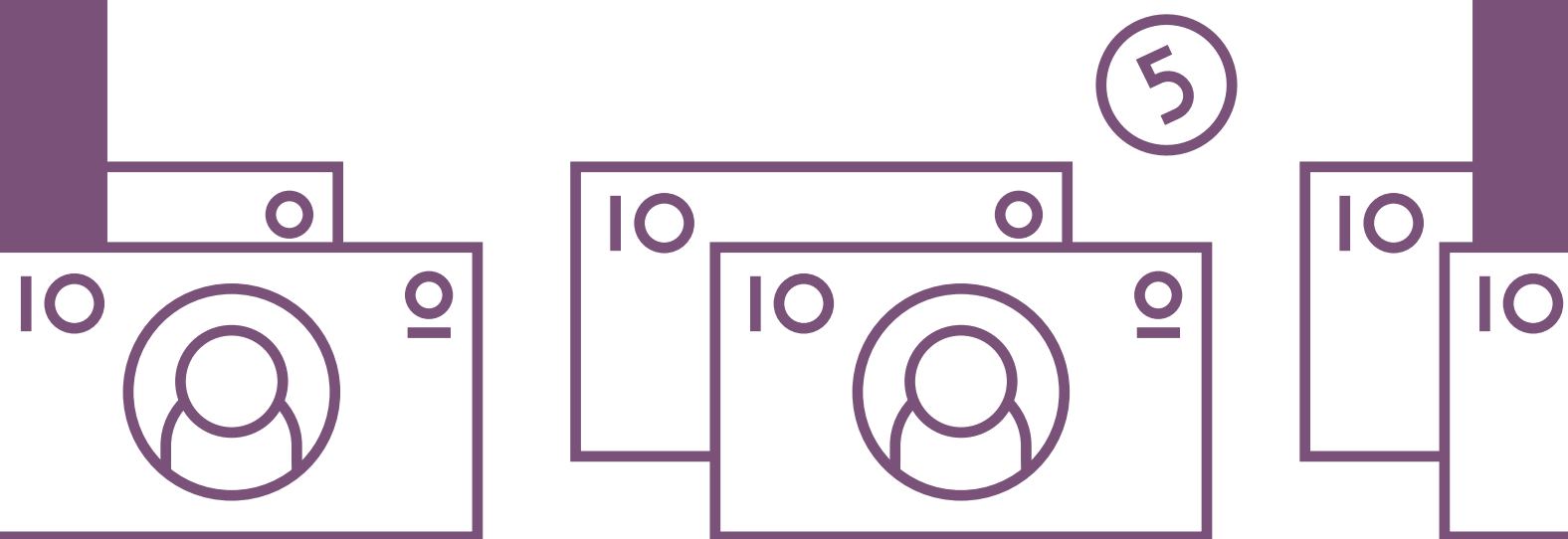

Finanse organizacji pozarządowej

Co każdy zarząd powinien o nich wiedzieć

Teresa Zagrodzka, Tomasz Bruski

Stan prawny: 1.08.2023

Spis treści

Wstęp

1. Podstawy prawne funkcjonowania organizacji pozarządowej

1.1 Ważne zapisy w statucie

Cele statutowe i sposoby ich realizacji

Źródła finansowania

Sposób formalnej reprezentacji organizacji

Inne zapisy statutowe

1.2 Odpowiedzialność zarządu

Odpowiedzialność za sprawy związane z prowadzeniem rachunkowości i sprawozdanie finansowe

Odpowiedzialność karno-skarbowa

Zobowiązania publiczno-prawne

2. Rachunkowość organizacji pozarządowej

2.1 Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów

2.2 Pełna księgowość

2.3 Polityka rachunkowości

2.4 Plan kont

Przykładowy plan kont

2.5 Koszty statutowe i koszty ogólnego zarządu

2.6 Dokumentacja finansowa

2.7 Zawieranie umów

2.8 Środki trwałe

2.9 Prowadzenie kasy

2.10 Gospodarka finansowa

3. Zarządzanie finansami: budżet i przepływy finansowe, zakupy

3.1 Budżet i jego realizacja

3.2 Przepływy finansowe

3.3 Zamówienia i zakupy

Spis treści

4. Terminy składania deklaracji i zapłaty zobowiązań wobec budżetu państwa oraz inne obowiązki organizacji

- 4.1 Deklaracje, płatności miesięczne
- 4.2 Najczęściej składane deklaracje roczne
- 4.3 Obowiązkowe sprawozdania roczne
- 4.4 Ustawa o „praniu pieniędzy”

5. Sprawozdawczość finansowa organizacji pozarządowej

- 5.1 Podstawowe informacje o sprawozdaniu finansowym
- 5.2 Bilans
 - Aktywa
 - Pasywa
 - Wzór bilansu
- 5.3 Rachunek zysków i strat
 - Opis pól
 - Wzór rachunku zysków i strat
- 5.4 Informacja dodatkowa

6. Zakończenie

Księgowość a zarząd NGO. Pamiętaj o podstawach dobrej współpracy [infografika]

Od 2000 roku wspieramy i badamy organizacje pozarządowe w Polsce.

Wstęp

Zarząd organizacji pozarządowej jest odpowiedzialny za wiele obszarów związanych z funkcjonowaniem organizacji, w tym za sprawy związane z rachunkowością i finansami. Może to być trudne zadanie dla wizjonerów, humanistów, działaczy społecznych – osób, które chcą naprawiać świat. Ale znając dokładnie zakres odpowiedzialności zdecydowanie łatwiej będzie zmierzyć się z tym zadaniem i móc bezpiecznie realizować misję organizacji.

Prowadzenie ksiąg rachunkowych jest bardzo istotnym elementem zarządzania finansami w organizacji. Powinno być oparte o spisane wspólnie przez księgową/-ego i zarząd zasady, czyli o politykę rachunkowości. Zgodnie z tymi zasadami księgowe/-i rejestrują zdarzenia finansowe na podstawie odpowiednich dokumentów finansowych – faktur, list płac, wyciągów bankowych itd. Głównym celem prowadzenia ksiąg rachunkowych jest ewidencjonowanie zdarzeń finansowych. Rejestruje się je przy zachowaniu obowiązujących przepisów prawnych, w celu uzyskania przejrzystego obrazu działalności i finansów organizacji. Dopracowany plan kont i system księgowy bardzo ułatwia rozliczanie otrzymanych dotacji, pozwala na szybkie wyszukanie potrzebnych informacji na temat np. kosztów danego programu czy kosztów ogólnego zarządu, pomaga przy ocenie kondycji finansowej całej organizacji i usprawnia jej pracę.

Zarząd organizacji nie musi znać ustawy o rachunkowości czy licznych przepisów podatkowych – jest to wiedza, którą powinni mieć księgowe/-i. Musi jednak mieć pewien poziom wiedzy rachunkowej, żeby dobrze współpracować z księgowością. Powinien też znać podstawowe zasady zarządzania finansami, żeby zapewnić bezpieczeństwo finansowe organizacji.

Lider organizacji pozarządowej, pełniący w niej odpowiedzialną funkcję zarządzającego, powinien rozumieć informacje zawarte w bilansie oraz w rachunku zysków i strat. Powinien brać udział w ułożeniu planu kont po to, by ten jak najlepiej służył celom zarządczym czy sprawozdawczym. Powinien umieć rozmawiać z księgową/-ym i wspólnie poszukiwać rozwiązań ułatwiających rzetelne przedstawienie działalności organizacji w księgach rachunkowych i sprawozdaniach finansowych.

W poradniku przedstawiamy podstawowe, najważniejsze zasady i narzędzia ważne dla efektywnego zarządzania finansami w każdej organizacji pozarządowej – zarówno prowadzącej działalność gospodarczą, jak i tej, która prowadzi wyłącznie działalność statutową.

Uwaga

Nie należy traktować poradnika jako jedynej źródła wiedzy na temat spraw finansowych. Koniecznie zapoznaj się z aktami prawnymi regulującymi działalność organizacji pozarządowych, w tym zarządzanie finansami (można je znaleźć w poradnik.ngo.pl):

- Ustawa z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (w skrócie nazywana dalej ustawą o pożytku),
- Ustawa z dn. 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach,
- Ustawa z dn. 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach,
- Ustawa z dn. 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- Ustawa z dn. 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (w skrócie nazywana dalej ustawą o PDOP),
- Ustawa z dn. 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (w skrócie nazywana dalej ustawą o PDOF).

Mamy nadzieję, że publikacja ta pomoże Wam w efektywnym zarządzaniu finansami w organizacji pozarządowej oraz sprawi, że trudne i czasem niezbyt lubiane zagadnienia finansowe staną się bardziej zrozumiałe.

Teresa Zagrodzka

Tomasz Bruski

Czy wiesz, że?

W Polsce zarejestrowanych jest 107 tys. stowarzyszeń (bez OSP) oraz 31 tys. fundacji. Co roku rejestruje się ok. 5 tys. nowych organizacji*. Wszystkie one są zobowiązane do prowadzenia księgowości i mają liczne obowiązki przewidziane prawem, także związane z finansami.

* Źródło: Kondycja organizacji pozarządowych 2021, raport Stowarzyszenia Klon/Jawor, więcej: kondycja.ngo.pl.

Miejsce przyjazne Twojej organizacji. Bądź na bieżąco, korzystaj codziennie! **Czytaj, informuj, zapraszaj!**

REDAKCJA

Renata Niecikowska, zespół poradnik.ngo.pl

SKŁAD

Jacek Zamecki

WYDAWCA:

Stowarzyszenie Klon/Jawor

ul. Szpitalna 5/5, 00-031 Warszawa

portal organizacji pozarządowych ngo.pl

Infolinia dla organizacji pozarządowych: 801 646 719 (od pon. do pt. w godz. 9:00-13:00)

Mało jest aktywności, które dają aż tyle satysfakcji i poczucia wpływu, jak działalność społeczna. Życzymy Ci, niech Twoja działalność ciągle doskonali się i przynosi wiele zadowolenia. Jeśli zechcesz, będziemy Ci w tej drodze towarzyszyć. Każdego roku udzielamy ponad 4 tysięcy porad. Pomogliśmy założyć i prowadzić tysiące stowarzyszeń i fundacji. Pomożemy i Tobie.

poradnik.ngo.pl

Kompendium wiedzy o zakładaniu i prowadzeniu NGO. Mamy odpowiedź na każde pytanie! Sprawdzaj, co się zmieniło w przepisach. Korzystaj z porad. Skontaktuj się z doradcą.

edu.ngo.pl

Kursy online, poradniki, webinary – przyjazne dla każdej organizacji pozarządowej.

Przedruki lub przenoszenie całości lub części tej publikacji na inne nośniki możliwe wyłącznie za zgodą właściciela praw autorskich. Niniejszy poradnik powstał z zachowaniem wszelkiej staranności o rzetelność, jednak wydawca nie ponosi odpowiedzialności za skutki zastosowania się do zamieszczonych porad.

